

ORIENTERING

om franske forhold

April 2011

Danmark og Frankrig er blevet indklaget for Europa Kommissionen for overtrædelse af reglerne indenfor EU ved at dobbeltbeskatte pensionister, der modtager pension fra Danmark.

Hvis man efter den 28. november 2007 bosætter sig i Frankrig og modtager pension fra Danmark, udsættes man for dobbeltbeskatning, idet man bliver fuldt ud beskattet af disse pensioner både til Danmark og til Frankrig. Det samme gør sig gældende, såfremt man allerede var bosiddende i Frankrig på daværende tidspunkt men først begynder at modtage pension efter den 31. januar 2008.

Den direkte årsag til dette er, at Danmark ved en ensidig handling opsagde dobbeltbeskatningsoverenskomsten med Frankrig den 10. juni 2008, således at den bortfaldt i sin helhed den 31. december 2008. En medvirkende årsag er, at da Frankrig som en midlertidig foranstaltning indførte dobbeltbeskatningslempelse for indtægter, som personer, der er skattepligtige til Frankrig, modtager fra Danmark, så undlod Frankrig at modtage pensioner modtaget fra Danmark, således at der nu finder dobbeltbeskatning sted.

Der gælder indenfor EU regler om, at enhver unionsborger har ret til at færdes og opholde sig frit på medlemsstaternes område alene med de begrænsninger, der fremgår af selve EU-traktaterne.

Disse traktater fastslår desuden arbejdskraftens frie bevægelighed, således at arbejdstagere har ret til frit at bevæge sig indenfor medlemsstaternes område for at have beskæftigelse på lige fod med indenlandske arbejdstagere. Endvidere fastslår reglerne retten til at blive boende på medlemsstatens område efter at have haft ansættelse der.

Endelig fastslår EU-traktaterne, at enhver forskelsbehandling, der udøves på grundlag af nationalitet, og som ikke har særlig hjemmel i traktaterne, er forbudt.

Den dobbeltbeskatning, som finder sted af personer, som er skattepligtige i Frankrig og modtager danske pensioner, indebærer en alvorlig indskrænkning af ens mulighed for at kunne bevæge sig frit indenfor EU og er derfor de facto en hindring i ens ret til at udøve fri bevægelighed på det europæiske fællesskabs område.

Der har længe været overvejelser om at søge EU inddraget i den aktuelle konflikt mellem Danmark og Frankrig, som ser ud til at blive langvarig, og som foreløbigt har ført til, at danske og franske arbejdstagere og pensionister nu udsættes for dobbeltbeskatning af deres pensioner, hvis de ønsker at tilbringe deres alderdom i Frankrig, således at EU tager affære overfor den overtrædelse af de såkaldte frihedsrettigheder indenfor Den Europæiske Union om fri bevægelighed for personer indenfor Fællesskabet.

Dette har nu ført til, at den danske advokat Bertil Jacobi i samarbejde med den svenske EU-ekspert, professor Carl Michael von Quitzow, har indgivet en formel klage mod den danske regering og den franske regering for overtrædelse af reglerne om fri bevægelighed for personer indenfor EU og med anmodning til EU Kommissionen om at intervenere i sagen og pålægge de to lande at løse den opståede konflikt.

Klagen indgives på foranledning af et antal danskere, som bor i Frankrig, og som udsættes for dobbeltbeskatning, og en væsentlig del af disse er abonnenter på mit nyhedsbrev og har derigennem reflekteret på opfordringer fra min side om at give sig til kende for en sådan klage til EU. Jeg har også løbende siden sidste sommer været i dialog med advokat Bertil Jacobi om klagen.

Klagen giver eksempler på en række meget alvorlige konsekvenser af dobbeltbeskatningen. Blandt de ramte er eksempelvis et fransk ægtepar, som har levet og arbejdet i Danmark i en lang årrække, men som nu er afskåret fra at flytte hjem til deres franske fædreland, når de skal pensioneres. Et andet eksempel er en dansk familie, som i 12 år har indrettet deres liv efter at kunne flytte til deres franske hus, når de pensioneres, og som har solgt deres danske hus og er flyttet til Frankrig; de bliver nu nødsaget til at flytte tilbage, finde en dansk bolig og sælge deres franske hus, da deres pensioner ikke rækker til to boliger, og da pensionen stort set konfiskeres af den dobbelte beskatning, hvis de bliver boende i Frankrig. Et tredje eksempel er en scleroseramt ung dansk mand, hvis tilstand forværres, og som nu ikke som planlagt kan flytte ned til sine forældre, der i mange år har boet i Frankrig, fordi hans invalidepension bliver brandbeskattet, hvis han flytter til Frankrig. Endelig er der den danske forretningsmand, som bor og har arbejde i Frankrig, som er fransk gift og hvis børn går i fransk skole. På grund af dobbeltbeskatningen kan han nu ikke længere blive boende i Frankrig som pensionist, da hans danske pensioner beskattes både i Danmark og Frankrig.

"Det er i sig selv en krænkelse af EU's regler, at den dobbelte beskatning kun rammer landet Frankrig. En sådan vilkårligt valgt, men afgørende hindring for danskernes udrejse til et andet land i Europa er også i strid med EU's grundlæggende principper", udtaler professor Carl Michael von Quitzow.

"Situationen er fuldstændig uacceptabel", siger advokat Bertil Jacobi, der ikke kan forestille sig, at EU Kommissionen kan undlade at forlange en snarlig løsning.

Jeg er selv i løbende kontakt med EU Kommissionen om spørgsmålet, og også med de medarbejdere i Kommissionen, som i det daglige står for relationerne til Danmark og til Frankrig i dette spørgsmål, og som sandsynligvis kommer til at behandle klagen på EU's vegne. Jeg har også tilbudt at fremlægge en righoldig dokumentation til støtte for klagen til EU Kommissionen.

Man skal dog være opmærksom på, at skat er et nationalt område indenfor EU, og at direkte beskatning i Den Europæiske Union ikke er harmoniseret og derfor fortsat henhører under medlemsstaternes kompetence. Medlemsstaternes kompetence er alene begrænset ved, at de ikke må tilsidesætte de regler, der er fastsat i EU-traktaterne. Medlemsstaterne kan også frit aftale deres respektive beskatningsret ved indgåelse af dobbeltbeskatningsoverenskomster, og der eksisterer ikke indenfor EU nogen retlig forpligtelse til at indgå bilaterale dobbeltbeskatningsoverenskomster, ligesom der ikke i sig selv eksisterer noget forbud mod at opsiges eksisterende dobbeltbeskatningsoverenskomster, så længe reglerne i EU-traktaterne ikke er anfægtet. EU's Domstol har derudover fastslået, at selvom dobbeltbeskatning helst skal undgås, er den ikke i sig selv i strid med traktaterne indenfor EU, og der skal derfor ved dobbeltbeskatningen være indtrådt en tilstand, der indebærer overtrædelse af EU's regelværk, herunder af bestemmelserne om fri bevægelighed for personer indenfor EU, før EU kan træde i funktion.

Beskatningen i Frankrig af danske pensioner

Der er kommet en del nye oplysninger frem, som har betydning for beskatningen i Frankrig af pensioner, som man som skattepligtig i Frankrig modtager fra Danmark. Blandt andet er reglerne blevet påvirket af den instruktion, som Frankrig i august måned i fjor udsendte om midlertidig kredit for indtægter, som man modtager fra Danmark. På grundlag af en række anmodninger fra mine læsere skal jeg hermed komme med en opdatering af reglerne for beskatningen i Frankrig af pensioner, som man modtager fra Danmark.

Oversigten opdeles i 1) pensioner, som er led i et tidligere ansættelsesforhold og derfor er udtryk for en form for honorering af præsteret arbejde i dette ansættelsesforhold, samt pensioner, som udbetales fra det offentlige, og 2) pensioner, som den berettigede helt og holdent har bekostet opsparingen til selv, og som dennes eventuelle tidligere arbejdsgiver ikke har bidraget til finansieringen af overhovedet.

Pensioner, som er led i et tidligere arbejdsforhold, eller som udbetales fra det offentlige

Disse pensioner beskattes i Frankrig på samme måde som almindelig lønindkomst. De skal også opføres på den franske selvangivelse under rubrikken "pensions, retraites, rentes". Der ydes et ligningsmæssigt fradrag på 10 % af indkomsten, dog højst 3.606 euros.

Under denne beskatningsform hører

- a) Dansk livsvarig alderspension, som har været finansieret helt eller delvist af ens tidligere arbejdsgiver. Den franske betegnelse er "pension de retraite" eller "rente viagère à titre gratuit". Betegnelsen "gratuit" eller gratis henviser til, at ordningen har været finansieret af arbejdsgiveren (helt eller delvist), og at den altså har været gratis for den ansatte. Mange pensioner betales i Frankrig helt og holdent af arbejdsgiveren, og det er derfor pensionen går under betegnelsen gratis

Mange danske pensionsordninger finansieres imidlertid på en sådan måde, at arbejdsgiveren betaler en del af pensionen og den ansatte også en del. I denne situation

beskattes pensionen i sin helhed som almindelig indkomst. I princippet kunne man tænke sig, at pensionen i denne situation opdeles i en arbejdsgiverfinansieret del og en del finansieret som privat pensionsopsparing, da skattereglerne er forskellige, men der er truffet principiel afgørelse om, at hele pensionsordningen i denne situation skal beskattes som arbejdsgiverfinansieret pension, hvis arbejdsgiveren har finansieret blot en del af denne uanset størrelsen af den arbejdsgiverfinansierede del, og det har så vidt vides aldrig været forsøgt at få testet, om en opdeling af pensionen i en arbejdsgiverfinansieret del og en privatfinansieret del er mulig i Frankrig.

- b) Dansk ratepension med en udbetalingsperiode på 10 eller 15 år, som har været finansieret af ens arbejdsgiver helt eller delvist. Man anvender her de samme franske betegnelser som ovenfor under a).

Det har heller ikke i dette tilfælde været testet, om en pension kan opdeles i en del, der er finansieret af ens arbejdsgiver og en del, som er finansieret af den ansatte som en privat pensionsordning. Det er desuden muligt i Danmark at oprette ratepensioner, som administreres af ens arbejdsgiver, men som arbejdsgiveren ikke har medvirket til finansieringen af, og disse ratepensioner falder ind under begrebet "contrats de capitalisation" (jfr. punkt 2) i næste afsnit), der beskattes lempeligere i Frankrig. Man skal dog være i stand til at kunne dokumentere, at arbejdsgiveren ikke har medvirket ved finansieringen af ordningen, f. eks. ved fremlæggelse af en erklæring derom fra arbejdsgiveren, hvis det franske skattevæsen skulle anmode om nærmere dokumentation.

- c) Dansk tjenestemandspension.
- d) Dansk social pension (herunder folkepension og førtidspension) og efterløn.
- e) Dansk ATP.
- f) Løbende udbetalinger fra Lønmodtagernes Dyrtidsfond og fra Den særlige Pensionsfond. Om udbetalinger fra disse ordninger, der sker som engangsbeløb, henvises til punkt 3) om kapitalpension nedenfor i næste kapitel..

Pensioner, som den berettigede helt og holdent har bekostet opsparingen til selv

Her må man opdele pensionerne efter om pensionen er livsvarig eller om den udbetales over et fastsat åremål.

- 1) Livsvarig dansk alderspension, som man helt har bekostet opsparingen til selv, betegnes i Frankrig som "rente viagère à titre onéreux". Onéreux betyder byrdefuld, og udtrykket henviser til, at finansieringen har været en byrde for den berettigede selv, og at den med andre ord er bekostet af den pågældende selv. Til gengæld er beskatningen af pensionen lempeligere afhængigt af, hvornår man begynder at få pensionen udbetalt, og denne beskatningsprocent bevares resten af udbetalingsperioden. Det er derfor væsentligt, at man på selvangivelsen anfører korrekt, fra hvilken alder udbetalingen er påbegyndt (1AW, 1 BW, 1 CW og 1 DW). Man skal på selvangivelsen angive det beløb, som man har fået udbetalt (incl. det skattefrie beløb), så udregner det franske skattevæsen selv den skattepligtige del

Er man mindre end 50 år, beskattes 70 % af de årlige udbetalinger,

Er man fra 50 år til 59 år, beskattes 50 % af de årlige udbetalinger,

Er man fra 60 år til 69 år, beskattes 40 % af de årlige udbetalinger,

Er man 70 år og derover, beskattes 30 % af de årlige udbetalinger.

- 2) Dansk ratepension, som ikke er livsvarig, men normalt udbetales over en udbetalingsperiode på 10 eller 15 år.

De danske ratepensioner betragtes i Frankrig ikke som pension men som en form for opsparingsprodukter, og derfor er beskattningen af dem anderledes og betydeligt lempeligere end hvad angår beskattningen af traditionelle pensioner i Frankrig. Reglerne for beskattning deraf er desuden en del komplicerede, idet de indgår under den beskattningsform, som omfatter "contrats de capitalisation et d'assurance vie".

For at ratepensionskontrakter kan komme ind under denne beskattningsform, må de for det første ikke være etableret som led i et arbejdsforhold, og kapitalen må ikke have været finansieret af ens tidligere arbejdsgiver helt eller delvist som vederlæggelse for præsteret arbejde. Der må dernæst ikke være tale om en ordning, fra hvilken der sker udbetaling som en livsvarig ydelse, men udbetalingen skal være fastsat for et bestemt åremål. Og endelig skal der være kongruens mellem udbetaling og indbetalt kapital. Ved livsvarige pensionsordninger er der netop ikke sådan kongruens, idet udbetalingerne er afhængige af, hvor længe man lever og ikke af kapitalens størrelse for den enkelte opsparer.

Da der er tale om opsparingskontrakter, er udbetaling af selve den indbetalte kapital på "contrats de capitalisation" skattefri efter reglerne i Frankrig, medens det alene er afkastet (renter og kapitaltilskrivninger), der beskattes. Og beskattningen heraf er desuden afhængig af, hvornår kapitalkontrakten er oprettet.

Er kontrakten oprettet før den 1. januar 1983, er udbetalingerne under kontrakten i sin helhed skattefri, og udbetalingerne behøver derfor ikke i det hele taget at blive opført på den franske selvangivelse. Det danske skattevæsen indberetter udbetalinger af ratepensioner til det franske skattevæsen, og det anvender i den forbindelse betegnelsen "pensions". Hvis man ikke har selvangivet udbetalingen på sin franske selvangivelse, kan man derfor komme ud for, at det franske skattevæsen retter en forespørgsel til en om grunden hertil. Man skal så være i stand til at kunne dokumentere, 1) at der er tale om en "contrat de capitalisation", hvortil man alene selv har bidraget med finansieringen og ikke det som i Frankrig opfattes som "pensions", og 2) at kontrakten er oprettet før den 1. januar 1983.

Er kontrakten oprettet fra og med den 1. januar 1983 til og med den 25. september 1997, er afkastet af indbetalinger foretaget inden udgangen af kalenderåret 1997 skattefrit, medens afkastet af indbetalinger foretaget fra og med den 1. januar 1998 er skattepligtigt. Det kan i praksis frembyde visse vanskeligheder at beregne, hvad afkastet er af indbetalinger på en dansk ratepensionskontrakt foretaget fra og med den 1. januar 1998, men kan man ikke få sit pengeinstitut eller sin bank til at foretage en sådan udregning, må man forsøge at beregne det skattepligtige beløb på slump.

Er kontrakten oprettet fra og med den 1. januar 1998, er hele den del af udbetalingerne, der repræsenterer afkast, skattepligtigt, medens den del, der repræsenterer den oprindelige kapital, stadigvæk er skattefri.

For en ordens skyld skal jeg gøre opmærksom på, at såfremt kontrakten på et tidspunkt i sin løbetid er undergået væsentlige økonomiske ændringer eller er overført til et nyt pensionsinstitut eller en ny bank, vil tidspunktet for kontraktens oprettelse normalt blive regnet fra det tidspunkt, hvor denne ændring eller overførsel fandt sted. Hvis man eksempelvis har ophævet andre pensionsordninger og slået dem sammen med en ratepensionskontrakt oprettet før den 1. januar 1983, vil skattefriheden for denne ratepensionskontrakt ophøre, og skattepligten skal så vurderes som om kontrakten var oprettet på det tidspunkt, hvor ordningerne blev sammenlagt.

Man har valget mellem at lade udbetalingerne af ratepensioner beskattes på to forskellige måder:

- 1) Man kan vælge at lade udbetalingerne beskattes på den almindelige franske selvangivelse i året efter at udbetalingerne har fundet sted. Det er i den forbindelse kun det skattepligtige afkast, som skal selvangives. Desuden får man et årligt ligningsmæssigt fradrag på 4.600 euros for enlige og på 9.200 euros for ægtefæller. Beløbet skal anføres i rubrik 2 CH, og det vil så indgå i den almindelige progressive beskatning. Er der tale om mindre beløb, vil denne beskatningsform være at foretrække som følge af det årlige ligningsmæssige fradrag.
- 2) Man kan også vælge at lade udbetalingerne beskattes separat ved frivillig betaling af skatten. Man skal så benytte sig af en formular 2778 (Prélèvements libérateur sur les produits de placement à revenu fixe et assimilés de source européenne). Skatten bliver i dette tilfælde 7,5 % af det skattepligtige beløb. I princippet skal skatten betales senest den 15. i måneden efter at man har modtaget pensionsbeløbet, og det vil sige 12 gange om året. Men det er også muligt at aftale sig frem til en ordning med sit franske skattecenter, hvor man samler nogle betalinger sammen og betaler det f. eks. kvartalsvis senest den 15. i måneden efter at man har modtaget den første af de udbetalinger, som man frivilligt vil betale skat af. Desuden skal man opføre kalenderårets udbetalinger på det efterfølgende års selvangivelse i rubrik 2 DH, og man vil på denne måde blive opkrævet prélèvements sociaux på 12,1 % af beløbet (for året 2010). Er udbetalingen sket i 2011, er satsen hævet til 12,3 %. Denne beskatningsform er naturligvis noget besværligere, og den lønner sig desuden kun ved udbetaling af større beløb, hvor det årlige ligningsmæssige fradrag har mindre betydning.

Jeg skal bemærke, at den nævnte skattesats på 7,5 % forudsætter, at kontrakten har haft en løbetid på mindst 8 år ved udbetalingen. Er løbetiden kortere men mindst 4 år, forhøjes denne skattesats til 15 %, og er løbetiden på under 4 år, er skattesatsen 35 %.

- 3) Dansk kapitalpension. Ved udbetaling af dansk kapitalpension opkræves der normalt en afgift på 40 % af det udbetalte beløb. For så vidt angår ældre indbetalinger er afgiften 25 %. Det har også i perioder været muligt i særlige situationer at etablere kapitalpensionskontrakter, hvor der ikke opkræves nogen afgift ved udbetalingen, men hvor man så til gengæld ikke har fradragsret i Danmark for foretagne indbetalinger. På grund af

den danske afgift tilrådes det normalt at sørge for, at kapitalpensionen udbetales inden man flytter fra Danmark, hvis man flytter til et land, hvor udbetalingen også beskattes, idet man ellers risikerer at blive dobbeltbeskattet af udbetalingen.

Hvis man som skattepligtig i Frankrig har fået en kapitalpension udbetalt senest den 31. december 2010, er det udbetalte beløb skattefrit i Frankrig, og man behøver derfor ikke opføre det udbetalte beløb på sin franske selvangivelse.

Det samme gælder for udbetalinger af engangsbeløb fra Lønmodtagernes Dyrtidsfond og fra Den Særlige Pensionsfond udbetalt senest den 31. december 2010.

På dette felt er der imidlertid sket en ændring, såfremt man får en kapitalpension (eller andre udbetalinger, der sker med kapitalbeløb) udbetalt fra og med den 1. januar 2011, idet det udbetalte beløb så bliver skattepligtigt i Frankrig. Sandsynligvis sker beskatningen efter de samme regler, som er gældende for privattegnede ratepensioner, som omtalt under punkt 2) ovenfor, men da reglerne herom er indført for nylig, har jeg ikke endnu kunnet få bekræftet fra Finansministeriet i Paris, hvorledes beskatningen heraf er. Når jeg får nærmere oplysninger herom, skal jeg informere om dette.

Det er dog stadigvæk muligt at få en dansk kapitalpension udbetalt skattefrit i Frankrig, også selvom udbetalingen finder sted den 1. januar 2011 eller derefter. Det gælder, såfremt kapitalpensionen er oprettet med et udenlandsk pensionsinstitut eller bank, mens man selv var bosiddende i udlandet, og indbetalingerne til denne kapitalpension ikke har været fritaget for skat hverken for den berettigede selv eller for dennes eventuelle arbejdsgiver i det land, hvor kapitalpensionen er oprettet.

- 4) Indekskontrakter. Indekskontrakter var en skattebegunstiget opsparingsform, som kunne oprettes i Danmark i 1950-erne og 1960-erne med fradragsret for de årlige udbetalinger. Desuden indeholdt kontrakterne et indekstilleæg, som betales af den danske stat. Udbetalingerne sker over en årrække fra det tidspunkt hvor man er gået på pension.

Ved de fleste indekskontrakter sker udbetalingerne over en periode på 10 eller 15 år på samme måde som ved ratepensioner, men der findes også indekskontrakter, som udbetales på samme måde som en livrente. Der er formentlig ikke nogen indekskontrakter, som er finansieret af ens arbejdsgiver hverken helt eller delvist, og derfor må indekskontrakter henregnes under pensioner, som den berettigede helt og aldeles har bekostet opsparingen til selv.

Er kontrakterne oprettet med en fastsat udbetalingsperiode på et bestemt antal år, må de i Frankrig anses for *contrats de capitalisation*, og udbetalingerne af disse er skattefri i sin helhed, idet kontrakterne formentlig alle er oprettet inden den 1. januar 1983. Udbetalingerne skal derfor ikke medtages på den franske selvangivelse.

Er kontrakterne oprettet med udbetaling så længe man lever, må de i Frankrig betragtes som *"rentes viagère à titre onéreux"*, og udbetalingerne skal derfor beskattes efter de samme regler, som er omtalt under punkt 1) ovenfor.

Den franske instruktions betydning for beskattningen af danske pensioner

Var man bosiddende i Frankrig den 28. november 2007, og modtog man pension den 31. januar 2008, er man omfattet af overgangsordningerne i opsigelsesloven, og så er man fritaget for skat til Danmark af sine danske pensioner, så længe man forbliver bosiddende i Frankrig. Det samme gælder ægtefæller, selvom de først begynder at modtage pension efter den 31. januar 2008, forudsat at også de var bosiddende i Frankrig den 28. november 2007.

Er man derimod modtager af dansk tjenestemandspension og omfattet af overgangsordningerne, gælder der særlige regler, idet man som hidtil er beskattet i Danmark af sin danske tjenestemandspension. Men efter at dobbeltbeskatningsoverenskomsten med Frankrig ophørte med at være gældende fra og med den 1. januar 2009, bliver man tillige beskattet i Frankrig af sin danske tjenestemandspension fra og med denne dato.

Der er dog i dette forår sket en ændring i opsigelsesloven, der tager højde for dette forhold, forudsat at man var bosiddende i Frankrig den 28. november 2007 og modtog dansk tjenestemandspension den 31. januar 2008. Ændringen gælder tillige for ægtefæller til tjenestemandspensionister, forudsat at også de boede i Frankrig den 28. november 2007, og lovændringen omfatter også situationer, hvor man selv eller ens ægtefælle modtager dansk tjenestemandspension senere end den 31. januar 2008, forudsat at man på denne dato allerede modtog pension i øvrigt, der berettigede til at komme ind under overgangsordningerne. Ordningen gælder så længe de pågældende bliver boende i Frankrig.

Disse personer har nu fået adgang til at fratrække de franske skatter, som de skal betale af deres danske tjenestemandspension, i de danske skatter, som de ligeledes skal betale af pensionen. Man kan anmode om at få nedslaget for de franske skatter allerede når der skal indgives forskudsopgørelse, og da ændringen gælder tilbage fra den 1. januar 2009, kan man anmode om at få nedslaget allerede fra denne dato. For året 2009 kan man anmode om at få de betalte franske skatter refunderet i den danske skat hos det danske skattevæsen, da de franske skatter allerede er betalt på nuværende tidspunkt. Betaler man fransk skat af andre indtægter end af tjenestemandspensionen, udgør det beløb, som man kan få den danske skat nedsat med, et beløb, som ikke kan overstige den del af den samlede franske skat, der efter forholdet mellem tjenestemandspensionen og hele den i Frankrig beskattede indkomst vedrører den del af indkomsten, som udgør tjenestemandspensionen. Nedslaget for skatten af tjenestemandspensionen beregnes med andre ord efter den samme procentsats som hele den pågældendes skattepligtige indkomst i Frankrig incl. tjenestemandspensionen. Nedslaget kan dog ikke overstige den del af indkomstskatterne, som vedrører tjenestemandspensionen. Nedslaget kan gives både for almindelig fransk indkomstskat (impôt sur le revenu) og for sociale skatter (prélèvements sociaux).

Er man imidlertid ikke omfattet af disse overgangsordninger, er man skattepligtig til Danmark af sine danske pensioner, når man er bosiddende i Frankrig.

- 1) Beskatningen af danske pensioner som led i et tidligere arbejdsforhold, herunder livsvarig alderspension, ratepension, tjenestemandspension, ATP, løbende udbetalinger fra Lønmodtagernes Dyrtidsfond og Den særlige Pensionsfond, samt social pension (folkepension og førtidspension).

Er man modtager af disse pensioner, beskattes man fuldt ud af udbetalingerne af disse både i Danmark og i Frankrig. Man bliver altså dobbeltbeskattet og skal selvangive udbetalingerne på den franske selvangivelse, selvom man også har betalt skat af udbetalingerne til Danmark.

- 2) Beskatningen af danske pensioner, som man helt og holdent har bekostet opsparingen til selv.
 - a) Er man modtager af dansk livsvarig aldersrente, som man selv har bekostet alene, beskattes man også af udbetalingerne af disse både i Danmark og i Frankrig. Man bliver altså dobbeltbeskattet og skal selvangive udbetalingerne på den franske selvangivelse, selvom man også har betalt skat af udbetalingerne til Danmark.
 - b) En dansk ratepension betragtes derimod ikke som en pension men som et opsparingsprodukt, "contrat de capitalisation", og derfor bliver man ikke i Frankrig dobbeltbeskattet af sine danske ratepensioner. Man får et fradrag svarende til den betalte danske skat, dog højest svarende til den franske skat, og det betyder i praksis, at man ikke kommer til at betale skat til Frankrig af udbetaling fra en dansk ratepension men alene til den danske skat. Man bliver altså beskattet på samme måde som man ville være blevet, hvis man boede i Danmark. Det er i Frankrig de lokale skattecentre, der foretager skatteberegningen, og er man udsat for at skulle betale fransk skat af sine ratepensioner, bør man derfor reagere på dette overfor sit franske skattecenter. Indberetning af udbetalingerne på den franske selvangivelse skal ske på side 3 i rubrik 2 CH, og skatten skal indberettes under afsnit 8 på side 4 i rubrik 8 TK.
- 3) Efterløn er ikke en form for pension eller et substitut for pension men et substitut for løn, og derfor kan man trække betalte danske skatter fra ved beregningen af den franske skat på samme måde som for dansk ratepension som omtalt under punkt 2) b) ovenfor. Man bliver altså ikke dobbeltbeskattet i Frankrig af efterløn, idet man i praksis ikke kommer til at betale fransk skat deraf. Man skal dog fortsat opføre efterlønnen under afsnit 1 på side 3 på den franske selvangivelse under "Autres revenus imposables, préretraite, chômage" i rubrik 1 AP, 1 BP, 1 CP eller 1 DP., og den danske skat skal indberettes under afsnit 8 på side 4 på selvangivelsen i rubrik 8 TK.

Når man bor i Danmark, kan man trække franske og spanske ejendomsskatter fra i den danske ejendomsværdiskat, som man skal betale af sin ejendom i Frankrig eller i Spanien

En af de ting, som det lykkedes mig at få gennemført i det forløbne år var, at jeg ved forhandlinger med det danske skattevæsen fik gennemført, at danskere, der havde fast ejendom i Frankrig eller i Spanien, fik lejlighed til at kunne trække de franske eller spanske ejendomsskatter fra i de danske ejendomsværdiskatter, som de skulle betale af de samme ejendomme.

Efter at dobbeltbeskatningsoverenskomsten mellem Frankrig og Danmark ophørte den 31. december 2008, skal man som bosiddende i Danmark og ejer af en fast ejendom i Frankrig betale ejendomsværdiskat af ejendommen til Danmark. Ejede man den pågældende ejendom den 28.

november 2007, skal man desuden betale ejendomsværdiskat af ejendommen, hvis man ikke var bosiddende i Danmark på dette tidspunkt men først er flyttet til Danmark senere. Man er dog fritaget for at betale dansk ejendomsværdiskat, såfremt ejendommen er erhvervet senest den 28. november 2007, forudsat at man på det tidspunkt var bosiddende i Danmark, og dette gælder så længe man er bosat i Danmark og ejer den pågældende ejendom. Man skal dog uanset dette oplyse til de danske skattemyndigheder, at man ejer en sådan ejendom, f. eks ved at anføre dette på den særlige rubrik på ens selvangivelse.

Har man som bosiddende i Danmark været ejer af en ejendom i Spanien, har man hele tiden skullet betale dansk ejendomsværdiskat af denne ejendom.

Som ejer af en fast ejendom i Frankrig skal man betale de franske ejendomsskatter "taxe foncière" og "taxe d'habitation" af ejendommen, og det gælder uanset om man er fast bosiddende i Frankrig eller ikke. Taxe d'habitation skal man desuden betale også af andre boliger, f. eks af lejligheder. Er der tale om en ejendomslejlighed, aftales det normalt i lejekontrakten, om det er ejer eller lejer, der skal betale denne afgift.

Som ejer af en fast ejendom i Spanien skal man betale den spanske ejendomsskat "Impuesto sobre los Bienes Inmuebles (IBI)", og det gælder ligeledes uanset om man er fast bosiddende i Spanien eller ikke.

Hidtil havde Skat kun godkendt, at man kan trække den svenske ejendomsskat "fastighetsavgiften" fra ved beregningen af den danske ejendomsværdiskat for så vidt angår ejendomme beliggende i Sverige, og havde man fast ejendom i andre lande, havde man ikke fradrag for de lokale ejendomsskatter, selvom der faktisk var en bestemmelse i den danske ejendomsværdiskattelov, der gav mulighed for, at man kunne trække disse udenlandske skatter fra.

Når man skal betale skat både til Danmark og til udlandet af den samme ejendom, er dette et udtryk for dobbeltbeskatning, og det var på denne baggrund jeg rettede henvendelse til Skat for at få en løsning på dette spørgsmål.

På denne baggrund traf Skatteministeriet i november 2010 beslutning om, at man fra og med den 1. januar 2009 kan trække de franske og spanske ejendomsskatter fra i den danske ejendomsværdiskat, hvis man bor i Danmark og ejer en ejendom i Frankrig, respektive i Spanien.

Har man en ejendom i Frankrig, kan man i det omfang man skal betale ejendomsværdiskat til Danmark af ejendommen, få nedslag i ejendomsværdiskatten for taxe foncière og for taxe d'habitation, dog med undtagelse af beløbet til renovation ("taxe d'enlèvement des ordures ménagères") og TV-afgift ("contribution à l'audiovisuel public"). Begge de to poster fremgår tydeligt af den skattebillet, som hvert år udsendes for hver af de to skatter, og det skulle være enkelt at fratrække de to udgifter, når man skal udfylde sin selvangivelse. Det sidste beløb er angivet ud for betegnelsen "Cotisation".

Det er dog kun ejendomsskatten for bebyggede ejendomme ("taxe foncière sur les propriétés bâties"), som giver anledning til nedslag og ikke ejendomsskatten på ubebyggede ejendomme ("taxe foncière sur les propriétés non bâties"). Der er en del ejendomme i Frankrig, hvor der opkræves taxe foncière for både bebyggede ejendomme og for ubebyggede ejendomme, fordi der er et større jordtilliggende til ejendommen. Består ejendommen af en del til beboelse og en del til

erhverv, er det desuden alene andelen til beboelse, der giver ret til nedslag, og man må så foretage en opdeling af den franske skat på beboelse og på erhverv.

Har man en ejendom i Spanien, kan man ligeledes få nedslag i ejendomsskatten for den spanske ejendomsskat Impuesto sobre los Bienes Inmuebles. Der kan dog kun gives nedslag for andelen af ejendommen til beboelse ligesom i Frankrig, hvis ejendommen består både af en andel til beboelse og en andel til erhverv.

Har man efter den 1. januar 2009 betalt dansk ejendomsværdiskat af sin ejendom i Frankrig eller i Spanien og ikke fået nedslag for de franske eller spanske skatter, bør man rette henvendelse til Skat og anmode om at få ansættelsen af ejendomsværdiskatten genoptaget.

Når man skal indgive dansk selvangivelse, bør man, såfremt man skal betale dansk ejendomsværdiskat af sin ejendom i Frankrig eller i Spanien, vedlægge en kopi af de skattebilletter, som man har modtaget vedrørende de udenlandske ejendomsskatter, som bevis for, at man har skullet betale disse skatter. Så vil Skat fratrække de udenlandske skatter i ejendomsværdiskatten.

Den danske ejendomsværdiskat beregnes ud fra et beregningsgrundlag, der udgør den mindste værdi af ejendomsværdien pr. 1. januar 2001 tillagt 5 %, ejendomsværdien pr. 1. januar 2002 og den senest beregnede ejendomsværdi og udgør 1 % af ejendomsværdien, dog 3 % af den del af ejendomsværdien, der overstiger 3.040.000 kr.

De franske ejendomsskatter beregnes på grundlag af en værdifastsættelse af ejendommen eller boligen, valeur cadastrale eller valeur locative, som foretages hvert år af de lokale myndigheder og udgør en procentsats af disse værdier, som fastsættes hvert år af Nationalforsamlingen i den årlige finanslov. Procentsatserne varierer mellem 1 % og 1,6 %. Disse værdifastsættelser svarer dog ikke til handelsværdien af ejendomme eller boliger, men er noget mindre.

Hverken den danske eller de franske vurderinger giver altså i praksis udtryk for den aktuelle handelsværdi af ejendommene.

Normalt kan man dog gå ud fra, at nedslaget for de franske eller spanske ejendomsskatter betyder, at man kun kommer til at betale meget lidt i dansk ejendomsværdiskat eller slet ikke kommer til at betale noget, såfremt ejendommen ikke kommer over en værdi på 3.040.000 kr.

Hvem vandt ved at Danmark opsigde dobbeltbeskatningsoverenskomsterne med Frankrig og Spanien?

Da skatteministeren i efteråret 2007 fremsatte forslaget til opsigelsesloven i Folketinget, forsøgte han at skønne over, hvilke provenumæssige virkninger loven ville få. Det oplystes, at en opsigelse af overenskomsterne ville medføre, at personer, der for fremtiden flyttede til Frankrig og Spanien, skulle betale dansk skat af deres danske sociale pension eller private pension i overensstemmelse med dansk skatteret. En opsigelse ville medføre et merprovenu i takt med at personer flyttede til Frankrig eller til Spanien, men Skatteministeren måtte medgive, at der ikke var holdepunkter for at skønne størrelsen deraf. For så vidt angår den danske ejendomsværdiskat af ejendomme i

Frankrig ville provenuvirkningen i de første år være meget begrænset men ville på sigt med et meget usikkert skøn kunne komme op på 100 millioner kroner årligt.

Hvordan er det så gået?

Man kan konstatere, at opsigelsen har givet to meget store tabere. Den ene er de pensionister, som flytter til Frankrig eller til Spanien eller allerede bor der, men som først efter lovens vedtagelse begynder at modtage pension. De bliver beskattet væsentligt hårdere, eller de bliver direkte dobbeltbeskattede. Det betyder, at udvandringen af danskere til de to lande nu er næsten helt stoppet, og der finder i dag en ganske stor indvandring sted fra Frankrig og Spanien til Danmark, for Frankrigs vedkommende ikke alene af personer, som har nået pensionsalderen, men også af personer, som stadig er i den arbejdsdygtige alder, men som er på vej mod pensionsalderen. Det vil altså sige, at ikke alene er pensionisterne nu ved at forlade Frankrig og Spanien, men personer som endnu har arbejde i Frankrig rejser også fra landet, sandsynligvis fordi de indser, at de nu ikke længere har mulighed for at tilbringe deres alderdom i der.

Den anden store taber er de dele af det danske erhvervsliv, som har investeringer eller erhvervsaktiviteter i Frankrig eller i Spanien. De bliver nu beskattet af disse erhvervsaktiviteter i de to lande, og selvom både Frankrig og Spanien er gået fra bruttoprincippet til nettoprincippet, giver dette stadig anledning til problemer. Og det lader sig ikke bortforklare, at dansk erhvervsliv nu skal betale skat i de to lande af deres investeringer i modsætning til tidligere, hvor dobbeltbeskatningsoverenskomsterne skærmede mod en sådan beskatning. Endvidere er det danske rederierhverv blevet ramt, idet de nu skal betale skatter, når de anløber havne i Frankrig og i Spanien. Og rederierne forsøger nu selv at forhandle sig frem til acceptable ordninger, fordi det danske Skatteministerium ikke længere er i stand til at hjælpe dem efter at der ikke længere er dobbeltbeskatningsoverenskomster med de to lande. De danske skatter skønnes at opgå til mellem 200 og 300 millioner kr. om året, som nu er en direkte udgift for dansk erhvervsliv. Og giver dette sig udtryk i et tilsvarende lavere overskud i virksomhederne, kan man regne sig til, at dette vil medføre, at virksomhederne kommer til at betale et lavere beløb i danske selskabsskatter, som med den nuværende selskabsskatteprocent kommer op i nærheden af 100 millioner kr. om året. Altså det samme beløb, som loven i bedste fald ville kunne give i merskatter på sigt ifølge den daværende skatteminister.

Men hvem er så vinderne?

Det er Frankrig og Spanien og i særdeleshed Frankrig. Begge lande har formentligt råbt hurra, da Danmark opsagde dobbeltbeskatningsoverenskomsterne. For de kan nu beskatte danskere i Frankrig og Spanien og dansk erhvervsliv i Frankrig og Spanien uden længere at skulle tage hensyn til de hindringer, der tidligere var i dobbeltbeskatningsoverenskomsterne, og de kan desuden helt som de vil indføre nye skatter og lade dem gælde direkte, da der ikke er nogen dobbeltbeskatningsoverenskomst til at skærme mod dette. Og Frankrig har endda ikke givet afkald på at beskatte pensioner fra Danmark men kan beskatte dem helt som de kunne gøre tidligere. De to lande kan med god ret sige, at så længe Danmark ikke vil indgå en dobbeltbeskatningsoverenskomst på deres betingelser og derved skader danske borgere og dansk erhvervsliv i Frankrig og i Spanien, så må Danmark da selv om det. Det er ikke rigtigt til skade for franske og spanske borgere eller for fransk og spansk erhvervsliv.

Er Danmark så vinder eller taber?

Det er svært at sige. Danmark fik adgang til at beskatte danske pensionister i Frankrig og i Spanien, som landet ønskede. På den anden side rejser danskerne nu tilbage til Danmark fra de to lande og vil sandsynligvis tilbringe deres pensionisttilværelse i Danmark i stedet for i landene sydpå.

Økonomisk set er dette en klar ulempe for Danmark. En pensionist koster langt mere i sociale udgifter og i velfærdsudgifter end den pågældende bidrager med i skatter, da pensionisten ikke længere er erhvervsaktiv. På dette felt har opsigelserne medført en klar merudgift for Danmark. Hertil kommer de forøgede udgifter for dansk erhvervsliv, som sandsynligvis også har betydet tab af danske arbejdspladser, fordi det nu ikke længere kan betale sig at investere i Frankrig og i Spanien i samme omfang som tidligere.

Og Danmark har mistet den mulighed for indflydelse på beskattningen af danskere og af dansk erhvervsliv, som er aktivt i Frankrig og i Spanien. En væsentlig årsag til at have dobbeltbeskatningsoverenskomster er, at man derigennem kan beskytte sine egne borgere og sit eget erhvervsliv i det andet land mod skatter, som kan være til skade for disses muligheder og konkurrenceevne, og dette har Danmark nu fraskrevet sig i forholdet til Frankrig og Spanien. Endelig står Danmark uden muligheder for at løse den situation med dobbeltbeskatning af pensionister i Frankrig, som man selv har fremkaldt, fordi der ikke længere er nogen dobbeltbeskatningsoverenskomst.

Opsigelsen har også betydet tab af dansk anseelse i udlandet. Det er aldrig før sket, at noget land har opsagt sin dobbeltbeskatningsoverenskomst med Frankrig, og at dette skete praktisk taget uden forudgående forhandlinger, har givet fået de franske politikere til at hæve brynene. Man er i hvert fald indstillet på at hindre, at noget sådant kan gentage sig fra andre landes side.

Danmark er kendt for ved sine fire forbehold at markere, at man ikke vil deltage fuldt og helt i det europæiske samarbejde. Nu fik man så også markeret, at man heller ikke ønsker at samarbejde med to store lande på det skattemæssige område.

Årsagen til, at det kom så vidt, var, at Danmark havde tabt en sag ved EU-domstolen, og derfor ikke længere kunne give skattefradrag for indbetalinger til danske pensionsinstitutter og samtidigt undlade at give skattefradrag for indbetalinger til pensionsinstitutter i de øvrige EU-lande. Danmark var derfor tvunget til enten at opgive skattefradrag for indbetalinger til danske pensionsinstitutter eller indføre skattefradrag for indbetalinger til udenlandske pensionsinstitutter. Og Danmark valgte det sidste. Samtidig ville Danmark lukke et skattehul, som kunne opstå ved, at man indbetalte til udenlandske pensionsinstitutter og så flyttede til Frankrig og Spanien når man fik pensionen udbetalt, så man derved undgik den danske skat. Det ville formentligt have lønnet sig, såfremt man i det danske Skatteministerium havde fundet en mindre drastisk måde at løse dette spørgsmål på.

Og i den forbindelse skal det også tages i betragtning, at Danmark nu risikerer at blive trukket for EU-domstolen for tilsidesættelse af de fundamentale frihedsrettigheder indenfor EU om fri bevægelighed for personer.

Da Troels Lund Poulsen efterfulgte Kristian Jensen som Skatteminister, udtalte han, at der ikke var planer om at opsigte andre dobbeltbeskatningsoverenskomster, og han har i dette forår på min

foranledning gentaget dette overfor Folketingets Skatteudvalg. Det kan være svært at tolke en skatteministers tanker, men det er alligevel nærliggende, at den daværende Skatteminister, da han kom med den udtalelse, har tænkt: "Oups ! Det skulle vi vist ikke have gjort !"

Om visdom

Det siges, at der er mere visdom i en god flaske vin, end der er i alle de bøger, der er skrevet i verden.

Med venlig hilsen

Klaus Vilner

Orientering om franske forhold er et uafhængigt informationsbrev, som udsendes efter behov. Jeg vil deri forsøge at belyse emner, som kan have generel interesse for danskere, der bor i Frankrig. Informationsbrevet sendes gratis og uden forpligtelser af nogen som helst art som e-mail til enhver, der fremsætter anmodning derom på Klaus.Vilner@wanadoo.fr. Desuden offentliggøres det på Danskere i Toulouse's hjemmeside "<http://danskereitoulouse.wordpress.com>". Ønsker man at afmelde informationsbrevet, bedes dette meddelt på samme e-mailadresse.

Indholdet må ikke betragtes som individuel rådgivning, og selvom det tilstræbes at oplysningerne er rigtige, påtager jeg mig intet ansvar for urigtige, ufuldstændige eller manglende oplysninger.

Enhver, der modtager orienteringen, er velkommen til at komme med supplerende oplysninger, med synspunkter eller med kommentarer til de emner, der behandles i informationsbrevet, eller med ønsker om emner, som ønskes belyst.